

Op de korrel

FOTO: MARIA BROUWER

Last van accountants

Zijn we, twee jaar na dato, weer terug bij af? Want zo kort geleden is het nog maar dat ons beroep luid en duidelijk werd verzocht om de tanden flink aan te scherpen. Het malafide bedrijfsleven moest het vuur maar eens na aan de schenen worden gelegd. Scherpere regelgeving, extern toezicht en een beter ondernemingsbestuur waren maatregelen die door iedereen broodnodig werden geacht, maatregelen waar we als accountants vierkant achter stonden en waar we onze volle medewerking aan hebben verleend. Niets minder dan het vertrouwen in de internationale financiële markten stond immers op het spel?

Maar de soep blijkt minder heet te worden gegeten. De Wet toezicht accountantsorganisaties is uitgesteld uit angst voor te hoge administratieve lasten voor het midden- en kleinbedrijf. Volgens de informatie van minister Zalm gaat het om duizend euro per jaar per kantoor, naast een eenmalige 1.800 euro. Nu heb ik een enorme hekel aan te hoge rekeningen, maar we hebben het hier over een bedrag waarvoor een taxichauffeur in Amsterdam nog niet eens de weg op mag. Om dan maar gelijk de hele wet te parkeren, getuigt niet van een weloverwogen visie.

De discussie rond de Wta staat niet op zichzelf. Het Financieel Dagblad besteedde onlangs aandacht aan accountants in de rubriek 'Angstige dienstverleners'. Onder de kop 'Bange accountants schaden het mkb' veegden Michiel van der Ven en Kees Cools de vloer aan met het "te zwaar accent op regels rond het imago van onafhankelijkheid". Juridisering, formalisering en angsthazerij zouden het midden- en kleinbedrijf op onnodige kosten jagen. Een redenering waar een redelijk mens op het eerste gezicht niet tegen kan zijn, maar die wel tot effect heeft dat strenge accountants opnieuw worden ingedeeld bij het pennelikkersgilde. Accountants moeten weer adviseren, zo betogen de auteurs, en wezen gaat boven schijn.

Alsof dat in het midden- en kleinbedrijf ooit anders is geweest. Mkb-accountants weten heel goed wat er leeft bij hun opdrachtgever, en de huidige regels bieden het midden- en kleinbedrijf aanzienlijk meer ruimte dan beursgenoteerde ondernemingen. Anders dan Cools en Van der Ven suggereren wordt de accountant ook niet alom ervaren als lastpak. Uit diverse onderzoeken blijkt dat de accountant nog steeds de belangrijkste vertrouwenspersoon is, juist in het midden- en kleinbedrijf.

Niettemin worden de administratieve lasten voortdurend opgevoerd als excuus om maatschappelijke afspraken te relativeren of te ontcrachten. Naar mijn mening staat er langzamerhand iets geheel anders op het spel: niet zozeer de kosten van de accountant, maar zijn integriteit en deskundigheid. Een accountant dient een maatschappelijk belang en werkt op basis van heldere en onbetwiste normen, beroepsnormen die geen onderscheid maken tussen een beursfonds of mkb-onderneming. Aan die normen valt wat ons betreft niet te tornen.

Om de kwaliteit van de accountant te waarborgen, voert het College Toetsing Kwaliteit al jarenlang inspecties uit onder de registeraccountants. De standaard die het CTK hanteert is wat ons betreft de minimale vereiste om als RA te mogen functioneren. Wat politiek of markt ook mogen roepen, vergunning of geen vergunning. Het is ook een erkende standaard; onlangs nog schorste de Raad van Tucht een registeraccountant nadat deze had geweigerd medewerking te verlenen aan de CTK-toetsing.

We gaan dus door op de ingeslagen weg, met het herstel van vertrouwen en het versterken van ons maatschappelijk gezag. Dat gaat niet zonder tegenwind. Maar als accountant zijn we daar wel aan gewend.

Gert Smit
algemeen directeur